

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 4.

27. jan.

Lětnik 5.

1895.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo kóždy ƚobotu w Šsmolerjez knihiczišcezetni w Budyschinje a ƚu tam dostacź sa sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

3. njedzela po tšjoch kralach jako na křěžorowy narodny džen.

Pš. 125: Kótsiź k temu Knjezej nadźiju maju, czi njebudźa ƚo hnucź, ale wěcni'e wostacź, jako hora Zionsta. Wokolo Jerusalema ƚu horn a tón Knjes je wokolo ƚwojeho luda, wot nětł hacź do wěcnošće. Pšchetoz šzeptat tnych bjesbóžnych njebudźe sawostacź na hromadze tnych prawnych, so bnych prawi ƚwoju ruku nješestrijeti k njeprawdošćezi. Knjeze, cziń dobrotu dobrym a ƚwěrnym wutrobam. Kótsiź pak ƚo wrócza na ƚwoje kšchime pucze, tnych budźe tón Knjes wotehnacź se słóšnikami, ale měr budźe na Israeli. — Š tutnymi pšalmowymi ƚłowami stupimy dženka pšched trón krala wšchittich kralow a wuprošymy ƚebi hnadu sa ƚwojeho lubowaneho křěžora a krala, hnadu a Bože zohnowanje sa jeho dom a sa jeho trón, sa jeho lud a sa našch wótznym kraj. Na našchich Hohenzollernskich wjerchach je ƚo kóždy czaš ƚłowo ƚwjateho pšalmista jako wěrne wopokasało: „Kótsiź k temu Knjezej nadźiju maja, czi njebudźa ƚo hnucź, ale wěcni'e wostacź, jako hora Zionsta.“ Wjele wicherow je wokolo ƚwjateho města Jerusalema a wokolo tuteje ƚwjateje horny howriło, ale Zionsta hora hišcze nětł steji a niczo nje móže ju ƚablawu czińicź. Tež nad našchim wótznym krajom je na pošlednich lěttottkach wjele njejedrow czašnyło a horze bėdženje je ƚo husto stalo wokolo Hohenzollernšeho tróna, ale twjerdy a njeablawy, kaž Zionsta hora, tak steji nětł křěžorowy trón w našchim wótznym kraju. Pšchetoz wěra a bohobojašnosć je našchich Hohenzollernskich stare waschnje a kótsiź k temu Knjezej nadźiju maju,

czi njebudźa ƚo hnucź. A so našch lubowany křěžor a kral žanu kroczel wot waschnja ƚwojich pobožnych přejdomnikow, kaž wot pucza kšchesczianskeje wěry a bohobojašnosće njeuotstupi, to je wón šjawnje wopokasał, jako wón na reformaziškim ƚwjedženju w lěcze 1892 w Wittenbergu w požohnowanej hrodowškej zyrkwi pšched ƚwojim Bohom w prochu ležesche a ƚwěrne wušnacze woteda: „Šedny twjerdy hród je našch Bóh ƚam“. Bóbla njeho pak wohladamy lubu, pobožnu křěžorku, jeho mandželšku. Wobaj staj nam wopravdže dobre šnamjo a pytataj pšches ƚwój dobry pšchiklad bohobojašnosć a kšchescziansku wěru jako našcheho žiwjenja móz a ƚylnošć, jako našcheho luda šbože a šbóžnosć w našchim ludu pšchisporjecź. To pak dawa nam sa pšchichodne czašy dobre myšle a wješeku nadźiju. Pšchetoz tak dołho hacź Hohenzollernskich wěra a bohobojašnosć wostanje, tak dołho, to ƚo nadźijamy, steji tež Hohenzollernskich trón, kaž škala w morju, kaž Zionsta hora; pšchetoz kótsiź k temu Knjezej nadźiju maja, czi njebudźa ƚo hnucź. A hdyž widzimy, kažte czežke a kažte wažne nadawki ma našch lubowany křěžor wuwjesć, my to tež wěmy: Kótsiź na teho Knjesa czałaju, dostanu nowu móz, so š kšchidlami horje lecza, jako hodler, so bėža a njeuustanu, so křodža a njeuotšlabnu.

To druhe pak, šcťoz je hacź dotal Hohenzollernskich trón nješło a šakitało, je našcheho luda ƚwěrnošć a lubošć. Wokolo Jerusalema ƚu horny. Woliowa hora a druhe hórki wobdawaja město Jerusalem a šakitaja jo pšched štrachnymi wětrami a njejedrami a pšched jeho nješcheczelemi; kaž tele horny Jerusalem, tak šakita ƚwěrnym

lud twój kralowski trón. A hdže je něhdže jedyn lud se swojim kralowskim domom psches sbože a njesbože, psches srudne a wjesele czašy w lubosczi a w śwernośczi tať sjednoczenny byl, kaž našch lud? Tale ludowa luboscź a śwernoścź k swojemu kralej bē a je a woštanje jako žywa murja wokolo našcheho wótzneho kraja a jako twjerdy satož kraloweho tróna. Czim bóle to spósnawamy, czim srudnišchi wohladamy dženša, na narodninach našcheho lubowaneho khezora, na šcheroke czryódy našcheho luda, hdžež so tuta luboscź a śwernoścź kablacź sapocznye, na njespscheczelow našcheho khezora bjes našchim ludom a w našchim kraju, kiž niczo wjazy widžecź njechaja wot wyschnoscze, wot Boha poštajeneje, kiž chzedža narečzeni a samjedzeni trón a wołtať khablawaj czinicź. O, hdy bychy tola tučzi sabludženi psches nashonjenja prjedawšich czašow so rošwuczič dacź chzpli, so ma Bože słowo prawo kiž praji: „Tych bjesbóžnych šzeptat njebudže sawoštacź na hromadže tych prawnych; kotřiž pať so wróčza na swoje šchitwe pucze, tych budže tón šnjes wotehnacź se šłósnikami“. „Prawdoscź powyšcha lud, ale hrěch je ludži škaženje.“ „Tón šnjes je wokolo swojeho luda nětk hacź do wěcznosće.“

Duž mamy jako śwěrní podanjo dženša dvojaku próštwu k našchemu njebestemu kralej horje póšlacź; jemu sa našcheho lubowaneho khezora a našchu lubu khezorku a sa jeho zly dom a to je: „Šnježe, czim dobrotu dobrym a śwěrnym wutrobam;“ druhe pať sa našch lubowanj wótzny kraj, a to je: „měr budź na Šraelu“. Haj, měr budź nad nami w našchim lubowanym wótznym kraju! Šamjen.

Thirsa, abo wabjaza móz šchiza.

(Pofracžowanje.)

„Powjedaj jenož dale!“ A Thirsa powjedajše dale, wošebje pokajowajše na 53. staw pola Šesajša, na czož ju wón kručze pošwari, so wona jako njewučena holza so nješmē šwažicź, šaton a profetow wukladowacź chzecz, to je jenož wěz wučenyh; a czi so žyle hinať wukladowali. S tym chzysche jej wón wěrnoscź jejneje wěry powalicź. Na to so jemu Thirsa samolwjese: ja šym drje njewučena holza a njewědomna w tajkich wězach. Ale, nano, to czi psched Bohom wobšwědcžu, jo rěczu, šchtož šym šhoniła. To jene ja wēm: mi so wšchitke moje hrěchi wodate, a tón šnjes Šesuf je mój a ja šym jeho. O, luby, luby nano, hdy by ty to tola tež na twojej wutrobje šhoniť, kajka to šbóžnosć je! Ach, so by ty tola ras Boha prošyl, so by czi wón woczi wocziniť! Nan ju pschetorže, kaž so jdasche, š hñewom, ale wón bē wot jejnych słowow hnuty a kasasche jej na to, šažo dale rěczecź. Wona pschindže hacź k tym słowam, kiž bēchu ju tehdy w Božim domje tať žalošnje nastročale, kiž pať bēchu jej nětko jako słowa žohnowanja wofšchemjaty balsam žiwjenja. Najnje je wona wupraji: Šeho krwej pschindž na naš a na našche džeczi! Šchtož bē w tamnym předowanju so tať hluboko do jejneje wutrobje šarylo, to wšchitko wona š hlubokim šacžucžom nanej wupowjeda a rošestaja jemu, kajku boloscź je jej to cziniť, hdyž je šebi na to poklecze pomyšlila, kiž na nej a na nanje a na lubej hižo psched Boži šud powołanej maczeri wotpocžuje. Šako wona na macź špomni, šlecza nan š hlubokim šdychnjem. Na nim bē widžecź jeho šnutstowne bēdženje. Wón kasasche Thirsy, so by se swojim powjedanjom šastala, so jeho to pschima, duž chze kusť podrěmacź. Tež Thirsa bē hnuta a czišche modlenje psched tym šnjesom by jej derje cziniť. Wošebje so wona sa nanowu dušchu modlesche. Wona czišesche něšchto wot ducza šwjateho Duchu nad nim a cžakasche wješela, šchto budže tón šnjes czinicź. Šulka czišchina wo šstwyje šnježesche. Tuta czišchina bu pschetorhjena š tym, so so šhory šibašche, a Thirsa mēnjese, so wón rěči. Wona so k njemu šhili. Wón rěčesche šam se šobu abo w modlitwyje š Bohom. Wona někať šłowo krwej — šašlyšcha. Šutroba bijesche jej wješelscha. Šjawne bē, nan rošpominajše to šłowo w swojim šnutstownym. Duž wón woczi woczini. Ale cžeho dla bē wona tať k jeho ložej pošhilena? Šchto chzesh, džecz? so wón woprašcha. Šako bē jemu Thirsa wukladla, so je šebi myšlila, so ma wón někajše požadanje, wošta wón šhwilu czišche a potom so woprašcha, kaž š hlubokeho pschemyšlowanja: praj, Thirsa, nještej w knihach šchescžijanow tež pišane wo tej krwi, kotraž wot hrěchow czišeci? Thirsa se špodžiwanjom wotmolwi: ty drje to šłowo mēnišch, ta krwej Šesom šhryšta, teho Šsyna Božeho wučišeci naš wot wšchitkeho hrěcha. Haj, tón drje dyrbi bječ. Tón rjany šchpruch bēch hižo w džeczazej šchuli nawuknyła, a wón mi šažo tať žiwje

pschpadže, runje jako bēch swojeho hrěcha dla tať šrudna. Ale šmēm so drje woprašecź, luby nano: kať pschindžesh tola na tūtou šchpruch? Ach, moje džecz, mjelcź mi jenož wo tym! Ty njewěšch, kať je mi pschi tym k myšli. Nješmēm dha wjedžecź, wot koho šy ty tuto šłowo šlyšchal? Nješy tola wěšče ženje w knihach šchescžijanow cžital. — Nan so wotmjelny. Thirsa w ponižnej pokornosczi teho runja. Šo šhwilki nan hluboko hnuty š nowa šapocza: njemóžu jo šamjelcžecź, w wutrobje nje pali. Thirsa, ty dyrbišch jo wjedžecź, ale potom mi tež dale žancho šłowa wo tym njerēcź. Wono hišesche ženje psches mój ert pschischlo njeje a ja myšlach, to potajništw šebi do rowa wšacź. To šłowo šym š erta twojeje mrejazeje maczerje šlyšchal, bēchu to jejne pošlednje šłowa. — Šenož š wulkim napinanjom nan tole wupraji. Šchemóženy psches te šebi napscheczšwne šacžucza, kiž w jeho wutrobje howrjachu, wón na šady do šahłow padže a pschifry šebi woblicžo, so by swoje šlyšy potajil. Thirsa njebē njenje hnuta. Wona šedom swojimaj wušchomaj wěrjesche, tať pschekšabnjena, haj kať nastročana wona psches tu powjeseč bē. Tuto wušnacze — pošlednje šłowo jich mrejazeje maczerje? Šak? Bē dha tež ta w krwi teho wěczneho šluba wotšchla psched woblicžo Bože? O, kať rad budžesche wona hišesche wjazy wo tym šlyšchala! Šak rad bē so nana wo drobnišchu powjeseč prašchala! To pať šebi nješmēdžesche šwažicź, dofelž bē nan tať pschimnjeny. Šak wošta jej hišesche wjele potajništw wot šłowa mrejazeje maczerje. Šola škadžesche jej š teho, šchtož bē šlyšchala, wješela nadžija šbóžnosće wulzy lubowaneje maczerje. Wona da swojim šlyšam bēžecź. Bēchu to šlyšy džakneho pokorjenja pod džiwnu pošnosć Božeje hnady. Nan bē wšchón mucžny do hlubokeho španja šapanyl. Ša tón czaš bē Thirsa na šarje pošyla, so by tež tam tu wulku powjeseč pschpowjedala. Šako šebi dale na macžerny domšhod myšlesche, dopomni so, so je nan w pošlednich hodžinach šam wokolo maczerje byl a wšchón šyšny, šchtož je jej hižo tehdy nadpanylo, wšchitkich druhich, tež ju šamu mot mrejazeje daloko džeržal. Š temu pschindže, so nau ženje tať hórki a njemdry pschecžiwu wšchitkemu, šchtož so šchescžijanow dótkasche, byl njebē, kaž wot macžerneje šmjerče šam. Š temu bēchu jeho macžerne rěče na šnjertnym ložu wabike.

S wotšhorjenjom šhoreho džesche pomaku do přědka, dofelž wón žancho praweho mēra njemóžesche namakacź. Thirsa so wjele wo nanowc wobrocženje modlesche, njepytasche pať škladnosć, š nim wo tym rěczecź. Šušcžišcho pať so tola šta, so dyrbjesche jemu cžitacź; haj ras wón tež tam šlowy štestament do ruki wša, kotryž pať potom kaž š bojwecžu šažo na bok pošoži. Šak bē wona šezenje šwjateho Šana š šhwilemi nanej pschecžitala. Wón bēšche tež ras, jako list jejneje pscheczelnizy Marje w jejnej ruzy widžesche, so sa tym prašchal a šebi potom šistoriju swojeje džowki dale powjedacź dal. Wošebje cžinjeseche na njecho šacžisčez, šchtož jemu Thirsa wo lubymaj, pošožnymaj šararjež cžłowjekomaj powjedajše. Šubej Thirsy bē jara witane, so móžesche wot nětka na šaru pišacź, tať husto hacź chzysche a so swoje wopny na šarje njetrjebasche wjazy psched nanow potajicź. Haj šamo, hdyž chzysche njedželu do Božeho doma hič, praji to šjawnje. Nan jenož želniwje sa nej hladajše.

Šak bē něšchto njedžel šašchlo. Nan a džowka bēšchtaj lutkaj šamaj. Na lubošnym nalětnim dnju pať wujedžeschtej na kraj, kaž bē šekar radžil. Šucz wjedžesche psches šmate pschedmēsto. Šako Thirsa tu lubu žyrkej š tej pschistožnej šaru psches šchtony šawohlada, pošaja wona nanej š wješelošcžu tuto jej drohe mēštno. Nanej pať to njebē prawje, pschetož wón so nahle přecź wobroczi. Wón bē š žyla w tych pošlenich dnjach šažo šinajšchi pschecžiwu Thirsy, hdy by rěč na to pschischla, wo cžimž wona najradšcho rěčesche, by wón wo druhim rěczecź šapocžal. To lube džecz njemajeseche w swojej džeczazej myšli te bēdženja, kotrež štareho nana tam a šem cžiškach. Šeho štare wšchnje, kiž jeho w židowškich wuštwach twjerdže džeržesche, chzysche šažo na wjerch. Tu pschindžechu husto cžmowe hodžiny, w kotrychž so wón bēdžesche pschecžiwu tej mozy, kotruž bē prawda na nim došyla. Wón chzysche pschecžiwu wótre mu šopacź a teho šchizowaneho, k kotremuž bu cžehnjemy, š nowa šacžisžnyč. Šo bēchu so štare wšchženja dopjelniwe, to jeho rošom njemóžesche přecź. Žive šwědženje wo mozy ewangelija pať widžesche wón na Thirsy. Šchecžiwu temu wón niczo cžinicź njemóžesche, dofelž bē jemu pošnje šjawne, tajke pschemēnjenje je so š nej štať. Šenož jene šebi wón wuklašcź njemóžesche, hdyž wona wo swojich hrěchach rěčesche a so w pokornosczi swojeje wutrobje ša hrěšnižu

pósnawasche a wujnawasche. Pšhecziwo temu šo w nim je wschej mozu farisejska hamoprawdoscz spjeczowasche, pšchetoz wón be w šwojej dobrocziwosczzi a šdobnosczzi polny dobrych skutkow. Tak wojowasche w nim pšchirod pšhecziwo hnadze, a czim bóle židowstwo w nim pšchěhrawasche, czim bóle jeho twjerdzišna w nim khablasche, czim bóle šo wón pšhecziwo prawdze bėdzesche.

(Potraczowanje.)

Slaj, ja steju pšched durjemi a klapam.

Sjew. Jan. 3, 20.

Slaj, kaš šbóžnik ezišche khodži
S wschėdnym pšaschėzom wodžetj,
— Mało jich, kiž wo njo rodži —
Wot ežlowjekow jazpity:
Ežlowški Ešyn nam narodženy,
Khudy a wschaš bohatty,
Nima žanoh' mēšta kšmanoh'
A tež žanej' podpjerj;
Tak našch šwėrny pastyr' šam
Khodži w šwėcze tu a tam.

„**Ja** chzu pytač šhubjeneho“,
Praji mišy šbóžnik nam,
„**Ja** chzu dowjescz hubjeneho
A mojoj' Wótza trónje tam.
Sablužene wowzy wodžicž,
Na puč šboža potasacž,
S nimi k šbóžnej pastwje khodžicž,
Žiwěj' wody napicž dacž:
A podobnosczzi šwojej Bóh
Stwori šam wschaš ežlowjekow.“

„**Steju** ludžom pšched durjemi!
Wo klapanje njerodža.
Ežatač chzu, niž woteńcž ženje,
Dacž šo durje wotewrja;
Šdyž pak š wėrnyh požadanjom
Wutrobj šo podwola,
Ežju ja š hnadnyh žohnowanjom
Nuts šańcž k njemu teho dla,
So by šwój kšhiz lóžo nješl
A wotpocžinfej do njebjek.“

Pšched tej ežrjódktu mólcžkich džeczi
Šbóžnik rady šastanje,
Pšhecželnje šam š nimi rėcži
A je wschitke žohnuje,
So jim šahe we wutrobje
Ešo joh' šnamjo šaschėžepi;
Ešwoje kralestwo jim lube,
Bože herbštwu k šbóžnosczzi:
Duž tež ežloweže nješazpij
Žane džeczo w mlodosczzi.

Durje mi toh' ežėmnoh' rowa
Šchodžicž wjazj njemóža,
Pšches nje mje mój šbóžnik wola
Do Božeho kralestwa;
S durjemi je šwojoh' rowa
Wyštajo našch šbóžnik dže,
A šwojom' herbštwu wón naš khowa;
Wšchaš naš š Bohom šjednaš je,
Duž ja wėrju šawėrnje,
So mje š rowa powjedže.

A tych njebjek wrota jašne
Ežlow'šam wotewrjene šu,
Pšches doš ežėmny džejja krašne
A wėcznom' šbóžnom' wješelu,
Tym, kiž jemu šwėrni bėchu
Tym wón mēšta šhotuje,
A pod kšhizom ša nim džėchu
A Božej wėcznej domijnje;
Tam nješ placž a šrudoba,
Tam mašch šwojoh' Šesufa.

Klapam ja, mój Šesuf pšchindž dha,
Ja eže žadam š wutrobu!
Klapaj ty, tam, hđžež je twjerda
Wutroba pšches njewėru! —
Šdyž tež runjež nješšym hđdny,
So ty ke mni šańdžesch nuts,
Njedaj wutrobje byčž prošdnej,
Ežju šej do nješ runy pučž:
Šdyž ty bydlišch w wutrobi.
Dha šym šbóžny pšchi tebi.

G. S.

Wėrnoscz biblije, šakitana pšhecziwo jeje njepšhecželam.

Kak šo israelski lud po nėczim pod Božim wodženjom roswiwa?

(Potraczowanje.)

Knihy šudnikow.

Knihy šudnikow šu pšches to wošebje wažne, dokelž nam nuts pohladacž dadža do ludowych wobštejnoscžow, jako bėšche šanaan jašo dobyte. Šraelski lud hišchėze nima šhromadneho štata, ale wone šu jenotliwe ičhlachty, haj jenotliwe šwóbjby; šdželanowscž je hišchėze niška, haj druhdy šamo njecžiste wašchnje knježi; w nabožinje šo wysche mnoheho pšchibóštwu Šehovah jako Bóh luda Šraela wobhladnje, ale š džėla šo na póhanške wašchnje ežesčzi (Ešudn. 17 a 18). Šódla pak nadeńdžesch jašne póšnacze, šo je Bóh jenicžki kral kraja (Ešudn. 8, 23). Tu je jašnje póšnacž: Šwaš šjewjenja Božeho je šamėšchany do ludoweho žiwjenja a šapocžnje šakšacž, wón škutkuje wot šnutska po nėczim k polnemu pšchetworjenju.

Šdyž pšhecziwnizy praja: „Šistorija israelskeho luda je »rošwivanje« wot najjednorisheho šapocžatka hacž na Šhryštufa — po tajki ežlowški šutk, woni Šesufowej pšchirunani wo žonopowym šornješchku a kwašu (Mat. 13, 31—33) ženje šrošmili nješju, ani jej ženje wobkėžbowali, šo Bože šutki pšchėzo pšches rošwivanje šrawja. Albo pšchindže šnauo ežlowjek dorosčeny na šwėt?“

Samuel, Saul a David.

To šu eži tšjo mužojo, kiž dobru kročel do přėdka kročja. Woni šu š israelskeho luda šarjadowany štat šczinili, kotryž móžesche wokolnym póhanškim ludam napšhecziwo štačž. Ale tu š nowa póšnajesch, šo tón lud njeje pšches ežlowštu mőz, ale pšches Božu hnadu wulki. Saul bėšche rycėžški muž, wot kotrehož móžesche šo nėšchto wulke wocžakacž. Ale jako wón šam šwoje puče khodžesche mēsto teho, šo by Božim kašnjam pošlušny byl, bu šacžšnjeny. 1. Šam. 19 a 22. David, kotryž bėšche wot mlodosczje w wjele ežėrpenjach w wėrje wobtwjerdženy, na jeho mēsto štupi. Šeho hrėch šo nješamjelcži; mužojo biblije žonje „šwječzi“ nješju, woni šu hrėšchni ežlowjekow kaž my, ale kaš poškiluje šo David pšched Bohom a prošy wo wodacze, jako Nathan jemu šwėdomnje wubudži. Šak tuta jeho myšl wothlőš namata w pšalmach Šl. 51: „Božo, budž mi hnadny po twojej dobroczje!“ Šl. 32: „Derje temu, kotremuž pšchestupjenje je špuschčene.“ Šak je to móžno? To je móž ducha Božeho, kotryž israelski lud wodži, kotryž w wschitkich mužach, kotšiz na Boži hlőš w šwojim šwėdomnju pošlušajaja, pšchėzo jašnišchi šo šjewi.

Hódnego póczėwneho wašchnja tehdom hišchėze mało nadeńdžesch. So mējesche Davit wjazj žonow, pohoršchta njenacžini. Ale to je tež jašnje šacžucž, šo pobožni ša tym šteja, ežimėž, šchtož je pšched Bohom prawe, kaž derje to wjedža.

Šdyž šistoriju israelskeho luda šwonkownje wobhladamy, je tu wulki wotdžel. David šawoštaji žyly Šrael jako šarjadowany štat.

(Potraczowanje.)

Wšhelake š bliska a š daloka.

Lėpšche wobštejnoscze šu šo ša ewangelišch duchownych w ruskich baltišch krajinach wrėczile. Pšches kšėzorowy wulkaš bu 100 duchownych, kiž bėchu wot šwojeho šastojnštwa wotšadženi, wobhuadženych, tak, šo móža woni nėk tam jašo šarške mēstno nastupicž.

W šfranzowškej je špresidenta Šasimir Šerier po krotkim 7 mēšazow trajazyh špresidentštwje šwoje ežėkłe a prošy pošne šastojnštvo šložil a to, kaž šlyšchimy na namolwjenje šwojeje mandželškeje, kiž šo wo jeho žiwjenje bojesch, dokelž anarchištojo

tež jemu sa živjenjom steja. Sa jeha napřednika bu Felix Faure wufwolent, muž i niska, kiž je prjedy i pišarjom byl a hebi psches kwoju pilnosć a kwoje krute waschuje ministerowe sastojustwo dobył, i kotrehož bu nětk na presidentski stol powołany. Daj Bóh, so bo jemu poradži, njeměrnj franžowiski lud wujimacž.

Něšto kóbu pschinješla.

„Ty posłuchaj, kuřodže“, sáhrodnik k wojnarjej praji, „tať by se kwojej nowej služobnej holzu ipokojom? Wohladať wšchať ju prjedy nješy, ale by hebi ju na šame dobre wopišma pschistajit. Čini tež to kwoje w džele?“

„Dotal bo wješel, so ju mam“, wotmolwi wojnať, „a wona je mi tež něšto kóbu pschinješla, sčtož je mi wošebje lubo. Sejni prjedawšchi knježa by jej to kóbu dali; ja dyrbyu tebi k temu stacž, kuřodže! Saťo mi služobna holza tón dar pschinješe, běch wšchón hnuty, jako bč živjenje tu rjani drohotnosć woblecžene bylo, na to sáčuch sašo juntrócž, sčto je prawe živjenje a sčto je dušcha w živjenju.“

„To dyrbi tola drohotny dar byčž“, pschispomni sáhrodnik; „šmēm jón wohladacž?“

„Widžecž niz, kuřodže, jenož klyšecž“, wotmolwi wojnať. „Sa šym jón tež jenož klyšchať. Holza jón njeje w šwojim korbje kóbu pschinješla, ale w wutrobje, a tam jón tež wobkhowa, šnana hacž k kónzej živjenja. Sa bo jeje mjenujzj přeni wječor tať našdala praschach, kajke běše na prjedawšchej službje i haje njom kichejzjanskeho živjenja bylo, wona zyle žiwje, kaž by jej to jara wažne bylo, wotmolwi: „D w tym džeržesčtaj naš nan a macž (wona mēnjese i tym šwojich knježich, kiž so tať mjenowacž dachu) kručje. Mly dyrbjachmy šwěru kemšchi kłodžicž. Do jědže bo blidome paczerje wuspěwachu a nan by so hušto ranu praschala, hacž šmy hebi tež na najlěpscheho pschecžela w njebješach pomyšliti. Sdyž by někajka škladnosć byla, by nan nan druhdy na poli abo w bróžni khotne naponinane dawať, haj šamo druhdy woprawdžitu rěč džeržal. Wón drje i nami derje myšleše a my jeha lubowachmy.“ Šsuřodže, tať wona powjedase a ja so čuše w šwojej wutrobje temu knještwu džakuju a mi so šda, kaž bych i nim jena wutroba w tym knješu šjednocžena byl. Šertha, jej ja prjach, to wšchitko dyrbišch tež pola naš mēcž: Haj, to čžemy i Božej pomozu pilnje dale wješć.“

Što je wěra?

Čžecže-li to wjedžecž, dajče hebi to wot mřejazeho šindu-škeho prajicž:

Wón běše muž w wyšoch lětach, na 70 lět stary, kotryž hiščeje w šwojej starobje njerosom pschibóštwu špóšna a do Žesufa wěrješe. Žeho šmjertna hodžina doňdže. Na mišionarowe praschenje, hacž je na šmjercž pschihotowany, wón wotmolwi: „Sa šteju pschod njebjěšimi durjemi a čžakam. Š tym šwětom šym hotow.“

„Alle nimaš ty bojošče“, prascheseše bo mišionar dale, „so tebjje tón knjes škóncžnje k hebi njewošnje? A sčto potom?“

„Što?“ šawola stary a pošbže so kaž i młodoštnej šynosćju na šwojim kóžu, „mje niz k hebi wšacž? Žesuf mje njedyrbjať k hebi wšacž? Sa budu jeha twjerdže džeržecž a nje-kušćicž. Sdy by mje šastorcžicž čžyť, bych jeha nosy wopšchimnyť a pschod nim ležať a woteńčž ja jemu njedam. Sa bych jemu prajit: Mješy ty do šwěta pschišchot mje pytačž a šbóžneho čžinicž? Na koho dyrbyu bo hewať špuschćicž hacž na tebjje? Sdže dyrbjať bo wobrocžicž? Mješym ja hrěšnik? — Ně, luby šbóžniko, tebjje nihdy na nihdy njepušćž, ty dyrbišch mje šbóžneho čžinicž.“

Wošlabnjeny wot teho napinanja šwješe bo sašo na šwoje lěhwo, šwojej ruzy na kšičž pošoži a hiščeje juntrócž praji: „Ně, prjecž tebi njedam.“ — To je wěra!

Lubosć bo wšcheho nadžija.

W lěče 1892 bč bjes hoščemi, kiž tón wot fararja Ewersa w Barlinje šažženy „Erholungshaus“ pschi Wernigerodže w Šarzu wopytaču tež šozialdemokrata. Šo 8 dnjach pať džesehe wón pschodštejazej knjeni, so čže wón prjecž, so njeje jemu móžno, dlěje

wostacž. „Čžeho dla? Ščto wam pobračuje? Mjelubi šo tu wam?“ džesehe pschecželnosje pschodštejeka. „Ně, njemóžu jo šnješć, telko lubosćje mje šadušy!“ džesehe muž a woteńdže prjecž. — W nalěču 1893 šo šta, so bu farar Ewers w Barlinje k šhoremu wolany. Wón teho čžežo ššhorjeneho ša tamneho šozialdemokrata špóšna, kiž jemu powjedase se šylšami, kaž ta w Šarzu šhonjena lubosć jeho po tym wjažy puščćika njeje. Šón knjes, kiž ma tajkich šlužobnikow, dyrbi prawy knjes byčž a tať je wón šbóžnika hrěšnikow namakať. Šso džakowawšchi fararja praschese: wón čžyť jemu se šwojej modlitwu pomhačž, so by wón jako prawe džecž Bože wumrjecž moht. A to je šo štaťo psches Božu wulku šmilnosć. — Drje njemóže lubosć, kotraž šo wšcheho nadžija, bjes šylšow byčž, ale jeje šylšy šu šylšy nadžije, so wěrnosć napošledku tola dobywa; jeje nadžija dže do wěrnosćje. Duž wona nješudži a nješatama, ale w wěrje do mozy, džela a hnady wona nješestawa prošycž ša šabudženyč a šhubjennyč, a ša nimi šhodžicž se ščžerpliwosćju, hacž runje jej tež se šměchom šekaju a hacž runje krašne šymjo, kotrež wona wušyje, jeno pomaku šrafi.

Rošprawa.

Š Budyščina. Na pošlednjej šłownej ššromadžijnje Mašicy Šerbskeje wuprajichu něotre šobustawy Mačžizy pschecže, so by šo rěčžepytny wotrjad Mačžizy šašo wobnowil. Tajke pschecže knjes lie. farar Šmišch tehdy šłubi dopjelnicž a rěčžepytny wotrjad i nowa šašo šažžicž. Šschepšoheni wot knješa Šmišcha ššromadžichu šo 3. wulkeho rózka 8 knjesojo w tudomnej Reibetanz (Šhiermanez) restawraziji, hdžež šo rěčžepytny wotrjad i nowa šažžicž. Šknjes Šmišch w powitazej rěči na to špomni, sčto je pišchi pošlednjeje šłownej ššromadžijnje Mačžizy ššłubiť, a wuloži, tať špomozuje je w prjedawšchich lětach rěčžepytny wotrjad ššutkował a ššerbskemu pišmowštwu wšchelaťo pučž pošafował. Wobnowjenje tajkeho wotrjada je wužitne, haj nušne, dokelž je šo do ššerbskeho pišmowštwu wjele wšchelaťosćje a wopacžnosćje dobyťo; pschepšenosć w pišanjju dozpečž, to budže šłowny nadawť i nowa šažžomneho wotrjada. Šo dlěšchej rošmowje wo knješa Šmišchownych šłowach prascheseše šo k. Šmišch pschitomnyč, hacž čžedža byčž šobustawy rěčžepytneho wotrjada. Wšchizy šo šwolnivi wuprajichu. Běchu tu pschitomni k. lie. Šmišch, dr. Škalich, dr. Muka, farar Šólčž, wučer emer. Bartko, redaktor Ššmoleť, wučer Šommer a farar Škala. Dale maja šo k šastupej do wotrjada pschepšohycž k. šcholaštitus Šuščžanski, farar Šenečž, dr. Šella, šeminarski wšchšichi wučer Šiedleť, administrator Šibšch, škaplan Škral, tež hiščeje druhy ššerbszy špišowacželjo, a čže knjes Šmišch to wobštaracž. Sdyž bč wotrjad i tutym i nowa šažženy, wušwolichu pschitomni ša jeho pschodšhdu knješa lie. Šmišcha, ša městopšchodšhdu knješa dr. Muku a ša pišmawjedžerja knješa fararja Škalu. Tež šo hnydom wobšamny šo ma wotrjad ša lěto 4 pošedžjenja wotbyčž a to w jutrownych, wulkich, Mihalškich a hodownych prošdninach. — Šnydom pschi tutym přenim pošedžanju šrěčžachu šo pschitomni, šo čžedža wot nětka w pišanjju došlednje tuto wobkędžbowacž:

- Še šłownych šadach budžemy verbum finitum abo práđifat jeno wurjadnje na šapocžatť šady štajecž, w relativnych šadach pať wošebje pomozne šłowješo (verbum auxiliare) ženje na kónž.
- Š druhej škonjugaziji pišamy particip. perf. act., nawuknyť, nawukla, nawuklo atd., to płacži wo šłowješach, kotryčž šdonť šo nješkóncži na šamošynť.
- Genitiv. dual. šłowa džecžo je: džěščow.
- Šižamy dwazhčži, próžy (niz dwazecžči, próže), t. j. ša twjerdymi šžyčawškami pišamy město e: y.
- Ša m. — marť pišamy: hr. — hrivna.
- Šižamy: widžal, niz widžil.
- Šižamy: šejžor, niz šhžor (grešski Kaiser).
- Šrjebamy pronomen jo ša neutr. sing., je ša neutr. plur.
- Šwórbny padnych, padnuť, padnuwšchi šamy šašo špadnyčž a pišamy powšchitkownje y: padnych padnyť, padnywšchi.

Škóncžnje šo wobšamny, šo maja šo rošprawy wo rěčžepytnym wotrjedže tež w našchich ludowych čžapopišach wošjewjecž, šo by šo i tym pschesjenosć w pišanjju dozpečla.